N°. 1. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 1 Januarij.

Uithoofde van den invallenden NIEUWEJAARSDAG *zal deze Courant morgen niet worden uitgegeven.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten December.

Bij de discussie van gisteren in de kamer der pairs over de belgische kwestie, waarbij de heer *Villemain* het eerst het woord voerde, was een zijner voornaamste beschuldigingen tegen het ministerie, dat het geen vasten wil genoeg aan den dag gelegd had, die de kwestie van het grondgebied bij de londensche conferentie tot het uiterste met volharding doorgezet had, of, aan den anderen kant, Belgie bepaald had voorgehouden, dat het zich aan de uitspraken der conferentie moest onderwerpen. Men had daarentegen een koning zijn woord laten verpanden, en de geestdrift der geheele natie in beweging gebragt, en wanneer nu beiden tot niets leidden, dan werd aan den nieuwen staat, dien men wilde verdedigen en beschermen, een' geduchten schok toegebragt. Maar daar het nu eenmaal zoo ver in Belgie gekomen was, had men, naar de meening van den spreker, nog het regt om den diplomatieken tegenstand voort te zetten; de kwestie van de schuld was gewijzigd, waarom zou die van het grondgebied dan ook niet kunnen veranderd worden? men kon blijven weigeren, uitstellen; de kwestie van het grondgebied op nieuw te berde brengen; zij kon ten deele gewonnen worden; en al ware dit niet het geval, dan moest toch de uitvoering uitgesteld worden; dan moest Belgie tijd hebben, om naar raad te luisteren, te bedaren, tot een ander middel, dan tot wanhoop, de toevlugt nemen. Ten slotte meende de heer *Villemain*, dat het gouvernement veel kon doen, zonder den oorlog te vreezen te hebben; ja, dat dezelve met der daad meer voor de andere mogendheden, dan voor Frankrijk te vreezen was.

De minister *Molé* nam, na den vorigen spreker, weder het woord op. Hij verdedigde zijne staatkunde tegen een der vorige sprekers, die van bestendigen achteruitgang had gesproken. Op de uitroeping van een der leden, dat men in 1832 het kasteel van Antwerpen nam, en Belgie thans verliet, antwoordde hij, dat het gezegd kasteel ingenomen werd, om de 24 artikelen ten uitvoer te leggen, en het thans evenens om de uitvoering dier artikelen te doen was. De heer *Molé* had de beginselen voorgestaan, die de onderlinge betrekkingen der beschaafde volken regelen; hij had eene theorie bestreden, die hem verderfelijk voor de rust van alle natien toescheen; overigens had hij nimmer de billijke of wettige gelegenheden veronachtzaamd, om de belangen van Belgie te verdedigen. Men had gezegd, dat de ministers het als 't ware aan de kamers hadden overgelaten, om hen uit de moeijelijke gesteldheid te redden, om hen de zaak te laten beslechten. Zulk een gedrag zou een gouvernement, dat zich-zelf eerbiedigt, onwaardig geweest zijn. Men had de onderhandelingen kunnen bekorten, maar daardoor de financiele belangen van Belgie opgeofferd. Wat de mogelijkheid betrof, om zoo wel de kwestie van het grondgebied, als die van de schuld te wijzigen, daarop moest hij den vorigen spreker antwoorden: dat bij het 48ste protocol de herziening van het artikel der schuld als 't ware reeds voorbehouden was. De conferentie aan alles in eens een einde hebbende willen maken, en de kwestien, die hangende waren gebleven, te niet maken, had willen vergoeden hetgeen Belgie uit de likwidatie van het amortisatie-sijndikaat kon te goed komen. Daarin was de oorsprong en de aard der hernieuwde onderhandeling over de schuld gelegen. Belgie had de herziening der schuld gevraagd, en men had het daarin ondersteund. In de 24 artikelen waren financiele kwestien, die niet onherroepijk waren afgedaan; de grondgebiedbepalingen waren daarentegen voor vast beslecht; zij werden door niemand, zelfs door Belgie niet meer te berde gebragt, tot op de opening der kamers aldaar, en de gebeurtenissen die er sedert plaats gehad hebben. Men had het ministerie van onzekerheid en besluiteloosheid beschuldigd, maar de minister moest verklaren, dat de taal van het kabinet in deze geheele onderhandeling steeds zoodanig en onveranderd was geweest. De minister was Belgie steeds welwillend geweest; men had het verdedigd, waar de verdediging wettig scheen, en nimmer aangemoedigd een' weg te bewandelen, welken den minister zoo gevaarlijk scheen in te slaan. Ten slotte vereenigde de minister zich met hetgeen de vorige spreker over den constitutionelen troon in Belgie, als een uitvloeisel van den franschen julij-troon gezegd had; maar, voegde hij daarbij, omdat deszelfs erkend bestaan en het belangrijk resultaat, dat het koningrijk der Nederlanden, hetwelk onze grenzen drukte, in een onafhankelijk rijk, dat onze grenzen dekt, veranderd is, niet in gevaar gesteld worden, daarom vragen wij aan Belgie, om op den weg van gematigdheid te blijven, en niet te protesteren tegen beginselen, die het zoo veel belang heeft te handhaven.

Nog voerden de heeren *Villemain* en *Montalembert* over dezelfde kwestie het woord. De eerste bleef staande houden, dat, zoowel in de kwestie van het grondgebied, als in die van de schuld, veranderingen waren te brengen; de laatste zocht te betoogen, dat Belgie de 24 artikelen slechts als eene opgedwongen noodzakelijkheid had aangenomen; waartegen de minister *Molé* in antwoord aanmerkte, dat het belgisch bestuur, het gouvernement zoowel als de kamers, in openbare en officiele stukken, die artikelen steeds als de grondslag van het staatkundig bestaan van Belgie hadden aangemerkt; in 1833 waren zij door Belgie op nieuw geparafeerd en geratificeerd; de kamers hadden dezelve na eene rijpe overweging aangenomen; zonder twijfel betreurden zij, gelijk de graaf *Montalembert* had aangemerkt, de opgelegde bepalingen; maar zij namen ze niet te min aan en het traktaat werd geratificeerd. Ten slotte der discussie vroeg de graaf *Montalembert*, of het gouvernement bij het traktaat de grondgebied-kwestie ondersteund had, en of die kwestie beslist was? De heer *Molé* antwoordde dat de onderhandeling nog niet afgeloopen was, en hij dus op vragen over dezelve niet kon antwoorden, daar hij anders belangen, die hem en den gezegden graaf dierbaar waren, in de waagschaal zou stellen. De derde zinsnede over Belgie werd hierop door de pairs onveranderd aangenomen.

Bij de vierde zinsnede de ontruiming, van Ancona betreffende, werd de heer *de Broglie*, als voormalig minister en met de kwestie der bezetting van Ancona ten volle bekend, uitgenoodigd om zijn gevoelen over het genomen besluit te zeggen. De heer *de Broglie* begon, met te verklaren dat hij vreemd was aan de bijzondere partijschappen, die thans de kamers verdeelden; hij liet zich daarop in een vertoog in, over den oorsprong, den aard en het belang der bezetting en besloot met te zeggen, dat naar zijne meening het tegenwoordig kabinet, met het bevel tot ontruiming, noch de waardigheid, noch de belangen van Frankrijk had geraadpleegd, noch aan den wensch der bevolking van de Marken had voldaan; dezelve aan den bekrompen geest van het pauselijk bestuur had overgelaten, zonder waarborg, dat wanneer de oostenrijksche troepen wederom de nu ontruimde gewesten bezetteden, Frankrijk er vasten voet kon zetten. Zijne rede maakte veel indruk; en zulks te meer, daar men een der hoofden van het vorig ministerie en der doctrinaire-partij zich nu zoo regtstreeks tegen de staatkunde der tegenwoordige ministers zag verklaren. — De verdere discussie over deze zinsnede werden tot de volgende zitting uitgesteld.

Een der ministeriele bladen beweerde heden morgen, dat het kabinet waarborgen had verkregen voor het geval, dat de Oostenrijkers het pauselijk gebied wederom betraden. Dit zoo zijnde verwacht men, dat de minister *Molé* daarvan in de volgende zitting gewag zal maken.

— Het gerucht heeft zich verspreid, dat men bij den heer *de Broglie* aanzoek zoude gedaan hebben, om bij eene verandering van ministers weder in het bestuur te treden, maar dat hij zulks van de hand gewezen had.

— De heer *Dupin* wordt, zegt men, tegenwoordig dagelijks bij den koning ontvangen.

— De leden der oppositie van de kamer der gedeputeerden zouden heden eene bijeenkomst bij den heer *Odillon Barrot* hebben.

— Het ontwerp-adres van de kamer der gedeputeerden zal, naar men zegt, eerst na den afloop van de discussie over het adres in de kamer der pairs opgemaakt worden; derhalve ziet men dat ontwerp niet voor de eerste dagen der volgende maand te gemoet.

— Ter beurze werd heden het gerucht verspreid, dat het ministerie eenige meerdere kans had om in het bewind te blijven, daar de vereeniging bij den generaal *Jacqueminot* reeds 220 leden telde;

doch men hield zulks voor overdreven; terwijl aan den anderen kant geoordeeld werd, dat door de redevoering van den heer *de Broglié* het ministerie een' gevoeligen schok had gekregen. De notering was heden (28 *December*) 5 pCt. 109,40; 3 pCt. 78,40; Nap. r. 98,60; Sp. Ardoin. 16⅝; Rom. L. 99¾.

Van den 29*sten*.

In den aanvang der zitting van gisteren van de kamer der pairs, waar de discussien over de ontruiming van Ancona hervat werden, heeft de heer *Molé* de redevoering van den hertog *de Broglié*, in het laatst der vorige zitting gehouden, beantwoord. Ook hij haalde de redenen en oorzaken op van de bezetting dier plaats. Om den geest te doen kennen in welken de bezetting had plaats gehad, haalde bij eene depeche aan van den toenmaligen minister van buitenlandsche zaken, den generaal *Sebastiani*, aan den franschen gezant te Rome, waarin deze gelast werd om het fransch garnizoen van Ancona terstond de plaats te doen ruimen, zoodra de Oostenrijkers de Romeinsche staten verlieten. De kabinetten, die sedert opgevolgd waren, hadden de bezetting steeds beschouwd als met den aftogt der Oostenrijkers te moeten ophouden. Het eenige spoor van sedert daarover gevoerde onderhandeling, dat de minister had kunnen vinden, was eene nota onder het ministerie van 11 October (dat van den heer *de Broglié*), waarin de voorslag gedaan werd, om de ontruiming door de troepen van beide staten te verbinden met een gemeenschappelijke handeling in de oostersche zaken; een voorstel, dat geen verder gevolg gehad heeft. Dit denkbeeld kon bij een staatman opkomen, zoo als de heer *de Broglie* was, maar de minister moest evenwel opmerken, dat het niet zeer redelijk was, om de ontruiming van Ancona afhankelijk te maken van de staatkunde in het Oosten. De minister vroeg verder, met welk regt men tot den Paus kon zeggen: gij hebt uwe bondgenooten niet meer noodig, evenwel blijven wij tot Frankfort en Krakau ontruimd zijn; zou dit geen onderdrukking zijn van een' kleinen staat? De heer *Molé* betoogde verder, dat de ontruiming nimmer afhankelijk was gemaakt van zekere concessien door den Paus aan de bewoners van de Marken te verleenen, en haalde tot staving van zijn gevoelen aan, de woorden door den heer *de Broglié* zelven vroeger in de kamers gesproken. Na zijne rede, die hier en daar door de goedkeuringsblijken der leden werd afgebroken, sprak nogmaals de heer *de Broglie* en vervolgens de heer *de Villemain*, die zich op een vrij hevigen toon uitliet, en zeide, dat men Ancona niet op het verlangen van den Paus, maar op dat van Oostenrijk verlaten had; dat men nu Ancona opofferde, om weldra Limburg en Luxemburg op te offeren. Nadat de heer *Molé* nog weder geantwoord had, werd de zinsnede betrekkelijk Ancona aangenomen.

Bij de volgende zinsnede, Spanje betreffende, voerde de heer *Pelet, de la Lozère*, het eerst het woord; hij verlangde, dat, zoo men dan niets anders voor Spanje doen kon, er dan ten minste een einde gesteld mogt worden aan den toevoer van geld en andere middelen, die den burger-oorlog telkens nieuw voedsel gaven en bestendigden. De heer *Cousin* hernieuwde zijn in het vorig jaar gedaan voorstel, dat de mogendheden van het viervoudig verbond, door de ondervinding geleerd, tot eene herziening van hetzelve overgingen; hij wenschte, dat door de bemiddeling van Engeland en Frankrijk, of van geheel Europa, een eind gesteld werd aan de bloedige weerwraak in het Schier-eiland. In antwoord op de rede van den laatsten spreker, vatte de minister *Molé* wederom het woord op, en vroeg: wat nieuwe conferentien opzigtelijk Spanje baten zouden, wanneer men toch besloten was noch geld, noch manschappen te leveren? Later mogten nieuwe onderhandelingen nuttig zijn; thans zouden zij tot niets leiden. — De voortzetting der discussie werd op heden bepaald.

In de zitting der pairs van heden, sprak de heer *Tacher* over de Spaansche zaken, en drong inzonderheid op ondersteuning aan voor het overschot van het vreemd legioen. De minister van oorlog gaf te kennen, dat daarin reeds voorzien was; dat men middelen aan den kolonel van het korps had toegezonden. — Ook deze phrase werd alsnu aangenomen.

De volgende zinsnede over de zaken van Mexiko gaf tot weinig discussie aanleiding. De heer *Pelet* vroeg, of het ministerie hoop had, dat deze zaak spoedig zou afloopen; hetgeen de minister bevestigde, weigerende intusschen de mededeeling van de betrekkelijk die kwestie bestaande stukken, aangezien de zaak nog hangende was. — De overige artikelen van het adres, op de binnenlandsche zaken betrekking hebbende, werden nu achtervolgelijk aangenomen, en eindelijk het geheel adres met 102 tegen 14 stemmen.

— De discussie in de kamer der pairs over het adres van antwoord is dit jaar zeer levendig geweest, zooals men het zelden in die kamer gewoon is. Met vrij veel hevigheid is het ministerie van verschillende kanten, en zelfs van de zijde van waar men het niet verwacht had, aangevallen; maar aan den anderen kant is de heer *Molé* niet achtergebleven en heeft al de sprekers beantwoord, zoodat hij zelfs tot zesmaal in eene zitting het woord heeft gevoerd. Het gevolg hiervan is, dat zoowel de oppositie-bladen als de ministeriele zich zeer te vreden toonen; de eerste beweren, dat het ministerie in de kamer der pairs zware schokken zijn toegebragt, terwijl de laatste staande houden, dat de heer *Molé* alle aanvallen zegevierend heeft doorgestaan.

— Naar de voorstanders van het ministerie beweren, is het getal der leden, die bij de vereeniging van den generaal *Jacqueminot* zich hebben aangesloten, thans tot 207 gestegen.

— In de deplomatieke kringen verzekert men, dat zoo het ministerie genoodzaakt wordt af te treden, de ambassade te Londen aan den heer *Molé* zou worden opgedragen.

— De staatsraad heeft bij een arrest van gisteren verklaard, dat de bisschop van Clermont zich aan misbruik had schuldig gemaakt, door aan het lijk des graven *Montlosier* de godsdienstige begrafenis te weigeren.

— Uit Spanje worden geene nadere tijdingen medegedeeld:

— Ter beurs heerschte heden weder veel onzekers en wankeling in den koers. De notering was heden (29 December) 5 pCt. 109,85; 3 pCt. 78,65; Nap. r. 98,50; Sp. Ardoins 16⅝,17; Portugal 19; Rom. L. 99 drie achtste.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten December.

Het *Journal de St. Petersbourg* van den 15den dezer behelst een uitvoerig programma van de plegtigheden, waarmede den 16den het verlovings-feest van de grootvorstin *Maria* met den hertog van Leuchtenberg moest gevierd worden. De verloving zoude in de hoofdkerk, volgens de voorschriften van den Griekschen ritus, plaats hebben.

— Een schrijven uit Berlijn, van den 20sten dezer, is van den navolgenden inhoud:

» Men twijfelt er hier niet aan, dat zelfs eene voor Belgie gunstige houding, bij de beraadslaging over het adres in de Fransche kamers, geene verandering in de jongste besluiten der Londensche Conferentie ten gevolge zal hebben. Engelands gewigt in de weegschaal der Europesche belangen is te groot, dan dat de kamers, die den vrede en Frankrijks tegenwoordige regering wenschen te behouden, beide, door eene uitdaging der vier groote mogendheden op het spel zouden zetten. Belgie alleen zal het nog veel minder wagen, den gemeenschappelijken wil van Europa te trotseren. De volksopstand, waarmede het dreigt, is geenszins te duchten, ja, zelfs de zoo hooggeroemde dappere burgergardes van Diekirch, Ettelbruck en Wolverdange zullen wel hun zwaard rustig in de schede laten steken, zoodra zij zien, dat het ernstig gemeend is."

— Volgens berigten uit Konstantinopel, tot den 5 dezer, hebben de Engelsche zeeofficieren, welke op de Turksche vloot gediend hebben, die stad werkelijk verlaten, om naar Malta terug te keeren, en zou de Admiraal *Parker*, die den Kapudan-Pacha, naar de hoofdstad begeleid had, hen weldra volgen. — De gezondheidstoestand liet, bij voortduring, niets te wenschen over. De heffing der belasting, volgens de nieuwe voorschriften, ontmoette velerlei bezwaren, en de Porte zag zich meer en meer van geld ontbloot. De Persische gezant, die naar Londen bestemd was, had zich naar Triëst ingescheept, om zich over Weenen naar zijne bestemming te begeven. In de voorsteden waren eenige personen in hechtenis genomen, naar men meende, wegens het munten van valsch geld.

— Volgens berigten uit Alexandrië, van den 4, hadden aldaar, sedert ruim veertien dagen, geene nieuwe pestgevallen plaats gehad, hetgeen eene groote gerustheid had gegeven. Van tijd tot tijd ging men voort, met troepen naar Candia te zenden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten December.

De *Staats-Courant* behelst heden een koninklijk besluit van den 18den dezer, omtrent de toekomstige behandeling der verzoeken tot ontslag of conversie van fidei-commissaire verbanden, van den volgenden inhoud:

De verzoeken tot ontslag of conversie van fidei-commissaire verbanden, welke aan Ons worden gedaan, zullen voortaan worden gerenvoijeerd aan de Provinciale Geregtshoven, ten einde daarmede op gelijke wijze te handelen en te procederen, als bij Ons besluit van den 13den Maart 1816 (*Staatsblad n°.* 21), ten aanzien der toenmalige Hooge Geregtshoven, was voorgeschreven.

Voorts behelst de *Staatscourant* de wet op de ligting der nationale militie voor 1839.

— Uit 's Gravenhage verneemt men, dat er eerlang bij het Ministerie van binnenlandsche zaken eene geheel nieuwe organisatie plaats zal hebben; onder anderen, zal het kader der vaste ambtenaren, behalve de bestaande referendarissen, op twintig commiesen en dertig adjunct-commiesen bepaald worden, terwijl daarentegen de surnumerairs zullen afgeschaft worden. Deze maatregel moet strekken tot vereenvoudiging van de dienst, en tot daarstelling van verschillende bezuinigingen.

— In een berigt uit 's Hage van den 29sten, voorkomende in den *Avondbode*, leest men:

» De jongste redevoering van den graaf *Molé*, bij gelegenheid van de beraadslagingen der Fransche Pairs over het Adres, heeft alhier eenen gunstigen indruk te weeg gebragt. De wijze, waarop deze staatsman zich over de verbindende kracht der bekende 24 artikelen heeft uitgelaten, verlevendigt bij velen de verwachting op eene aan-

staande afdoening van onze geschillen met Belgie. Algemeen is in deze residentie het gevoelen, dat de Fransche kamers het tegenwoordige ministerie zullen ondersteunen, en tot geene stappen besluiten, die de Belgen in hunnen overmoed zouden aanvuren, terwijl men zich meer en meer overtuigd houdt, dat de groote Mogendheden alle middelen zullen aanwenden, om tot eene vreedzame oplossing van het Hollandsch-Belgische vraagstuk te geraken.

— Ll. Zaturdag heeft de heer Mr. *P. Bickèr Caarten*, laatstelijk benoemd tot lid der Algemeene Rekenkamer, in handen van Z. Exc. den Minister van Financien, daartoe door den koning gemagtigd, den gevorderden eed als zoodanig afgelegd.

— Bij koninklijk besluit is benoemd, tot burgemeester en secretaris der gemeente Wieldrecht en Louisapolder, in plaatse van *J. H. Holle*, die tot andere functien geroepen is, Mr. *C. W. O. van Dorser*, regter plaatsvervanger in de arrondissementsregtbank te Dordrecht.

— Bij een ander besluit is benoemd tot secretaris der gemeente Ritthem (prov. Zeeland,) ter vervanging van *J. J. van Burg*, die vroeger eervol uit die betrekking is ontslagen, *D. Uytenhoven*, notaris wonende te Vlissingen.

— Het heeft Z. M. behaagd te benoemen: tot notaris te Oosterblokker, *C. Hulst*, secretaris der gemeente Blokker, en zulks ter vervanging van wijlen *D. Hulst*; en tot notaris te Heumen, *G. J. van Heuven*, en zulks ter vervanging van *J. H. C. A. Payen* die tot notaris te Nijmegen is benoemd.

In de zitting der belgische vertegenwoordigers van vrijdag, heeft de heer *Doignon* een rapport uitgebragt, namens de commissie aan welke de petitien, die uit onderscheidene plaatsen van Belgie aan de kamer tegen de verdeeling van het grondgebied, zijn ingekomen, ter onderzoek toegezonden waren. Het getal dier petitien bedroeg 39, waaronder een van de stad Doornik, de overige van minder beduidende plaatsen. De inhoud van allen was nagenoeg gelijk geweest; alleen werd in die van de plaatsen uit het Limburgsche en Luxemburgsche gezegd, dat de ingezetenen zich des noods gewapenderhand tegen de uitvoering der 24 artikelen wilden verzetten. De heer *Doignon* zeide in zijn rapport, dat de commissie niet twijfelde, of het bewind zou zich blijven houden, zoowel aan de woorden bij de opening aanspraak geuit, als zich gedragen naar het besluit der kamer, die met de wapenen het Limburgsche en Luxemburgsche grondgebied te verdedigen. Deszelfs stilzwijgen en de genomen toebereidselen tot verdediging, waren voor de kamer het bewijs, dat het bewind daaromtrent eenstemming met de kamer dacht; de commissie hield het er voor, dat het bewind het besluit der vertegenwoordigers te Londen en te Parijs zou kenbaar gemaakt en ondersteund hebben; dat het bestuur zich op de hoogte der omstandigheden zou houden; het zekerste middel, om den oorlog te vermijden was, dat men toonde den oorlog niet te vreezen, en als een middel om de aangenomen houding vol te houden, zonder de hulpbronnen van den staat uit te putten, beval zij de vorming van kaders, ten einde in dezelve de vrijwilligers op te nemen, die zich van alle zijden aanboden, om alzoo op het eerste teeken gereed te zijn. De commissie besloot met het voorstel, om de petitien aan den minister van binnenlandsche zaken op te zenden, waartoe door de kamer besloten werd. — In dezelfde zitting hebben de afgevaardigden voorts het budget van financien aangenomen.

De senaat heeft vrijdag de begrooting van de binnenlandsche zaken aangenomen. Ook bij deze kamer vond het gevraagd traktement en de schadeloosstelling voor den aartsbisschop van Mechelen tegenstand, en wel van de zijde der heeren *de Stassart* en *van der Heyden*. De markies *van Rodes*, de graaf *de Baillet* en *d'Arschot* verdedigden het voorstel van het bewind, dat door de meerderheid ook goedgekeurd werd.

Zaturdag ll. heeft de belgische senaat de oorlogsbegrooting bediscussieerd. De graaf *Duval de Beaulieu* heeft daarbij zijne vroeger geuitte meening tegen de krijgstoerustingen en woelingen in Belgie herhaald; in verscheiden dagbladen had men hem aangevallen, van verraad beschuldigd, de volkswraak op hem ingeroepen; hij meende intusschen zijn pligt te hebben gedaan en zoo als hij vroeger tegen de middelen had gestemd, thans insgelijks het oorlogsbudget te moeten stemmen. De graaf *Quarré* voerde dezelfde taal en zeide, dat de hoon der drukpers, noch het geweld op zijn geweten iets vermogten. Andere leden spraken voor het budget, dat vervolgens aangenomen werd.

De vertegenwoordigers hebben ll. Zaturdag over de voorgestelde wet, op het voorloopig verbod van den graanuitvoer, beraadslaagd en het ontwerp aangenomen, waarna de kamer zich tot 15 Januarij geadjourneerd heeft.

— Het ministerieele blad der belgische bewindslieden, *l'Indépendant*, behelst het volgende artikel over het jongste voorstel van den graaf *de Merode*.

» Het door den graaf *F. de Merode* in de zitting van den 26sten dezer gedaan voorstel, heeft iedereen verbaasd, en de ontvangst van hetzelve in den boezem der vergadering heeft doen zien, hoe onbedacht de voorsteller met opregt tot hetzelve is te werk gegaan. Niet zonder bevreemding zien wij dan een aantal personen vooronderstellen, dat het geacht lid zijn voorstel niet dan onder goedkeuring van het gouvernement gedaan heeft. Wij kunnen verzekeren, dat zulks in het geheel niet zoo is. De heer *de Merode* had zijn voorstel aan niemand medegedeeld; het bewijs daarvoor is, dat de minister van binnen- en buitenlandsche zaken zich beijverde om te vragen, dat men tot de orde van den dag overging.

» Wanneer de lieden die zulke vooronderstellingen maken, zich de moeite gaven, om na te denken over hetgeen een dergelijk voorstel in zich bevat, hetwelk geen mindere strekking heeft dan om alle onze zuidelijke vestingen in handen eener vreemde mogendheid te stellen, dan zouden zij gemakkelijk begrijpen, dat het ministerie zulk een voorstel op een geheel andere en plegtige wijs zoude gedaan hebben; geen staatsminister zonder portefeuille en verantwoordelijkheid, zou belast geweest zijn, om een dergelijk voorstel te doen, maar een minister met portefeuille, uit naam des konings sprekende en met de goedkeuring zijner ambtgenooten."

Uit het bovenstaande blijkt het duidelijk genoeg, dat de belgische bewindslieden met het gedachte voorstel in het geheel niet gediend zijn geweest. Men houdt het er voor, dat hetgeen de heer *de Merode* in de belgische kamer deed hooren, berekend was met de redenen van zijn schoonzoon, den graaf *Montalembert*, denzelfden dag in de fransche kamer van afgevaardigden, en beide vertogen moesten strekken om Frankrijk met Engeland geheel te doen breken, en het fransch gouvernement daadwerkelijk in de belgische kwestie te doen deelnemen. Door het gedacht voorstel moet het belgisch bewind te meer in verlegenheid zijn geraakt, daar men wilde, dat er van den engelschen kant nota's zijn ontvangen, die eene afkeuring behelzen van de jongste maatregelen en toerustingen in Belgie, terwijl voorts verzekerd wordt dat het bovenvermeld artikel van den *Indépendant*, geplaatst is op de vordering van een der vreemde gezanten te Brussel, die zelfs op eene officiele verklaring van het belgisch bewind tegen het voorstel van *de Merode* zou aangehouden hebben.

Op het artikel van den *Indépendant* heeft de heer *de Merode* eene verklaring ter plaatsing in gemeld blad ingezonden, waarin hij zegt, dat het niet de eerste maal was, dat hij als vertegenwoordiger handelt geheel buiten verband met zijne betrekking als staatsminister; dat zijn voorstel niet ondoordacht was, en dat hij in de bezetting der vestingen vriend van vijand wist te onderscheiden.

De *Indépendant* weerspreekt voorts het gerucht, dat het bestuur tot de plaatsing van het bovengemeld artikel genoodzaakt was.

Overigens leest men in *le Commerce belge* van ll. Zaturdag de volgende artikelen:

» Het gouvernement moet in den loop dezer week eene nieuwe nota van verscheidene der op de conferentie te Londen vertegenwoordigde mogendheden ontvangen hebben, waarbij zij krachtig protesteren tegen de jongste bewegingen en militaire maatregelen; het schijnt, dat de minister van oorlog ten gevolge van de in deze nota vervatte bedreigingen, de in dienststelling der miliciens van 1837 tot op den 15den Maart aanstaande uitgesteld heeft.

» De bovenstaande tijding wordt versterkt, door de vertraging die men heeft kunnen opmerken in de beweging der troepen naar het Luxemburgsche, in de concentratie naar het kamp van Beverloo, en voorts in de aan de chefs der administratien gegevene bevelen, om geen der nieuwe beambten, alvorens een nader officieel berigt ontvangen te hebben, in dienst te stellen, en zelfs, om op disponibiliteit bij de dienstakken waartoe zij behooren, de personen te houden die onmiddellijk in werkelijke dienst moeten treden.

» Het gevoelen voor den vrede maakt snelle vorderingen en talrijke overwinningen; immers een hoog ambtenaar, ter zake van zijne betrekking, tot oorlog gezind, verzekerden deze morgen, dat de meerderheid in de kamers en van de natie zich voor de uitvoering der 24 artikelen zou verklaren, wanneer de kwestie bepaald gesteld werd. Hij schreef aan het fransch ministerie deze onverwachte verandering van de lieden zijner partij toe, en ging zelfs zoo ver, van de hooggeroemde vastheid der heeren *de Theux*, *Ernst* en *d'Huart* in twijfel te trekken, bekennende, dat hij hen, om het behoud hunner portefeuillen, tot de toetreding tot de besluiten der conferentie geneigd geloofde."

— De revolutionaire en oorlogsgezinde bladen in Belgie, spreken steeds van dagelijksche vereenigingen onder de patriotten, en van eene zoogenaamde manifestatie der openbare meening, die eerstdaags zou blijken.

— Uit Antwerpen wordt geschreven dat het noorderfort en de batterijen langs de Schelde in de laatste dagen met mortieren van het grootste caliber bewapend werden.

— De bisschop van Gent heeft de lezing van het eens zoo beruchte *Journal des Flandres* (gewezen *Catholique*) en den *Vaderlander* aan de geestelijkheid verboden. De *Messager de Gand* schrijft dit toe aan de staatkundige strekking dier bladen, die tegen de 24 artikelen en oorlogzuchtig is.

TIENJARIGE BEGROOTING.

In de zitting van den 17den December jl. heeft de Minister van Financien aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal overgebragt

een ontwerp van wet, houdende vaststelling der Tienjarige Begrooting, aanvang nemende met het jaar 1840. Reeds in eene vroegere zitting der Staten-Generaal werd een project van begrooting van gewone staatsuitgaven ter vervanging van de nog loopende jaren van het tijdvak tot 1840 voorgedragen, maar dit ontwerp werd teruggenomen, op de bedenkingen van de afdeelingen der Tweede Kamer, dat de tijdsomstandigheden niet toelieten, tot zoodanige vaststelling der staatsuitgaven over te gaan. Dit gebeurde waarlijk ook in een tijdperk, dat de zaak met Belgie in volkomen stagnatie was, dat de conferentie was uiteen gegaan en er geen grondige hoop bestond, om op eene billijke wijze tot een eindtraktaat te zullen kunnen geraken. Sedert is de staat der zaken aanmerkelijk veranderd en het laat zich alsnu aanzien, dat voor den aanvang van het nieuw tienjarig tijdvak, de staat van vrede, die vóór 1830 bestond zal teruggekeerd zijn. De voordragt geschiedt ter voldoening van een grondwettig voorschrift, en de begrooting moet inhouden alle zoodanige gewone zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben. Wel is waar, heeft de Koning regt, om sommige diensten als door de omstandigheden vervallen te verklaren; maar het hoofddoel is, om niet telken jare op nieuw tot een vraagstuk te maken, welke uitgaven noodig zijn, en door welke middelen dezelve moeten gedekt worden; en op den voorgrond staat, dat die uitgaven de gewone moeten zijn, *in staat van vrede* voornamelijk. Daarom is bij ons de bedenking opgekomen, of onder de omstandigheden, waarin wij leven, de voordragt niet te voorbarig zij geschied, en of men niet best gedaan hadde, met de indiening der begrooting over een tienjarig tijdvak te wachten, tot het eind-traktaat met België gesloten en de uitwisseling van landen, sterkten enz. hadde plaats gehad: ten einde alsdan met meerder zekerheid te kunnen opmaken, welke meerdere uitgaven en opbrengsten voortvloeijen uit de reintegratie van de als nu door België nog bezette gedeelten van Limburg en Luxemburg; en er bepaald zij, of die landstreken, onder een afzonderlijk bestuur zullen staan, of zooals te voren deel maken van de aan de grondwet des Rijks onderworpene landen. Immers daarvan is veel afhankelijk, want daarmede staat het beheer van het finantie-wezen, der binnenlandsche zaken, van justitie-wezen en van de zaken der eeredienst, niet minder dan dat van oorlog, in het naauwste verband. Als wij nu de posten over de jaren 1837-1838, en de nu aangenomene begrooting over 1839 vergelijken met de voorgedragene tienjarige begrooting, dan wordt er wel omtrent sommige punten eenige vermindering van het cijfer bespeurd, maar de overbrenging op de jaarlijksche of buitengewone begrooting schijnt inderdaad slechts fictief te zijn; immers zoo is het gelegen met de raming van de post A voor het departement van Financiën; daar nog met geene zekerheid kan bepaald worden, tot welk bedrag wij van het voldoen der renten van de nationale schuld zullen worden ontheven, bij het traktaat met België, nu men het toch voor vast mag houden, dat er aanmerkelijke wijzigingen in de zoogenaamde XXIV artikelen zijn gemaakt; en daar, bij eene nadere ontheffing van de *f* 8,400,000 de meerder door ons te betalen renten inderdaad gewone uitgave zouden worden, zouden wij het meer regelmatig vinden, dat ook dit meerdere dan op de tienjare begrooting werd uitgetrokken. Dat de 5 pCt. rente aan variatie en beloop onderhevig zijn, zoo door de wet op de aflossing als door de O. I. inkomsten, of verdere overschrijving of conversie der Nederlandsche schuld op Oost-Indiën, ter voldoening van de wet op de daarstelling der schuld van honderdveertig millioenen, ten laste der koloniën, zoo laat zich de dienst daarvan op de eenjarige begrooting begrijpen. Maar een niet minder bezwaar is het in vredestijd hoog opgeheven cijfer van elf millioenen voor oorlog. Het is mogelijk, dat voor de eerste jaren, die kosten nog hoog loopen, ten gevolge van het daarstellen of hernieuwen der nu nieuwe grenslinie, aanneming van fortificatie-werken en opleggen van materieel, maar dergelijke uitgaven schijnen meer tot buitengewone begrooting, dat tot de tienjarige te behooren; en het is om die redenen, dat het wenschelijk ware, dat de voordragt van wet tot de daarstelling eener tienjarige begrooting ware uitgesteld, tot dat omtrent twee zoo gewigtige onderwerpen vooral, meer zekere bepalingen konden aangegeven worden.

Met bijzonder genoegen kunnen wij melden, dat het aangekondigde CONCERT van Made FINK-LOHR hetwelk Zaturdag avond, den 29. dezer, in den *Schouwburg-Zaal* alhier, heeft plaats gehad, volkomen aan de hooge verwachting heeft beantwoord.

Tien jaren geleden zag men haar in de Hoofdstad van ons Vaderland als de schroomvallige, jeugdige kunstenares optreden, die geenszins op hare krachten durfde vertrouwen, thans verschijnt zij voor ons, als de volleerde virtuoze, met de lauweren van vreemde rijken versierd. Hare vaste houding, de krachtvolle ronde altstem, tot de sopraan-hoogte opgevoerd, is frisch en bevallig, en in den geheelen omvang der registers heerscht de volmaaktste gelijkheid, de *Cavatina della Sonnambula* van BELLINI; de *Rondo della cenerentola* van ROSSINI; de *Variazioni di Rode* en de Fransche Romances werden allen even meesterlijk voorgedragen, en met de levendigste toejuiching door de talrijke, deftige schare toehoorders, vereerd. Ook de Heer VAN GELDER, eerste violoncellist van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft den grootsten lof ingeoogst. De gemakkelijkheid, waarmede hij zijn voortreffelijk spel ten uitvoer brengt, verwekte bewondering, en het kan niet missen, of die jeugdige kunstenaar zal, bij voortdurende beoefening, eene hoogte bereiken, die hem met de kunstbeoefenaars van den eersten rang gelijk stelt.

Het muzijk-gezelschap *de Harmonie* heeft dit CONCERT krachtdadig ondersteund. Wij brengen de welverdiende hulde aan onze stadgenoote, die, zonder hierop voorbereid te zijn, dadelijk op de eerste uitnoodiging, zich aan de PIANO plaatste, en het moeijelijk accompagnement met hare bekende bekwaamheid uitvoerde.

Wij hebben hoop eerlang andermaal het geluk te hebben, het groot talent van Mme. FINK-LOHR te kunnen bewonderen.

Het blijft echter te bejammeren, dat bij een Concert in eene eenvoudige, doch nette Zaal, de verlichting immer zoo veel te wenschen overlaat. Onzuivere en slechte lampen, welke de kroon, midden in het locaal hangende, moeten versieren, zijn ergerlijk; het uitwerpen van hare smeltstoffen, vergezeld van den onaangenamen walm, die de Zaal vervult, is volstrekt tegenstrijdig met eene deftige schaar van toehoorders, bijeengekomen, om zich aan de heerlijkste muzijk en zang te vergasten.

*** GETROUWD:

J. F. BECKMAN,
2de Luit. bij de 5de Afd. Inf.
EN
T. E. VAN OMMEREN.

AMSTERDAM, 28. December 1838.
Eenige Kennisgeving.

*** BREDA, 27. December 1838.

Heden overleed alhier de Heer TH. SANDERS VAN WELL, in den ouderdom van 46 jaren.

*** F. SCHREUDER heeft de eer te berigten, dat hij uiterlijk den 1sten Januarij aanstaande alhier in de *Korenbeurs* zal aangekomen zijn, met eene groote partij Saksische Kanarievogels, met Nachtegaalslag en Trijoolslag, zingende zoowel met den avond als met den dag.

*** J. J. A. SMITS, Apotheker en Droogist te *Breda*, verlangt zoo spoedig mogelijk een LEERLING. Brieven *franco*.

*** Een JONGELING, oud circa 16 jaren, biedt zich aan, *zonder genot van Salaris*, tot de bediening in een Societeit of Koffijhuis. Adres bij de Wed. DIEUDONNE, in het Koffijhuis, aan de Markt te *Breda*.

TE KOOP OF TE HUUR TEGEN MEI.

Eene moderne HEEREN-HUIZING, gelegen in het midden der Stad, voorzien van 3 Boven- en 3 Beneden-Kamers, Meiden-Kamer, ruime Plaats, en verder zeer logeabel en vol gemakken. Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

BELANGRIJK BERIGT VOOR DEN BOEKHANDEL.

De Ondergeteekenden hebben de eer bij dezen aan de Heeren Boekhandelaren in *Noord-Nederland* te berigten, dat zij op dringend en herhaald verzoek van hunne talrijke Begunstigers, in den *Maand Februarij* van het volgende jaar 1839 binnen *Amsterdam* zullen opgerigt hebben een ruim voorziene

DEPOT

van hunne FABRIKATEN en andere ARTIKELEN, als gekleurde en Witte PAPIEREN, SPEELKAARTEN, enz. enz. als mede van de door hen uit te geven BOEKWERKEN.

De juiste plaatsing van hetzelve zal bij nadere advertentie worden bekend gemaakt.

Door dit Etablissement in de hoofdstad des Rijks, en het middenpunt van den Hollandschen Boekhandel, zien zij zich in staat gesteld, alle Verzendingen met de meeste juistheid en spoed ten uitvoer te brengen en verzoeken alzoo dringend de gunstige medewerking van Heeren Boekhandelaren, ter gemoetkoming in de groote kosten en opofferingen, die deze instelling vereischt, zullende van hunnen kant niets verzuimd worden, om het genoten vertrouwen steeds waardig te blijven.

GLENISSON & VAN GENECHTEN.

TURNHOUT, den 28. December 1838.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.